

निबन्ध प्रतियोगिता

शिर्षक : विद्यार्थीहरूमा सामाजिक सञ्जालका सकारात्मक र नकारात्मक प्रभावहरू

नाम : सन्ध्या विश्वकर्मा

हेतुना : सानीघोरी - ३

तह : बि. बि एस दोस्रो वर्ष

क्याम्पस : रूकुमेली क्याम्पस

विद्यार्थीहरूमा सामाजिक सञ्जालका सकारात्मक र नकारात्मक प्रभावहरू

आजको आधुनिक युग सुचना र प्राविधिको युग हो। सुचना र प्राविधि सँगै मानिसहरू विभिन्न कारणले सामाजिक सञ्जालमा अलट्ट हुन। सामाजिक सञ्जाल भनेको इन्टरनेट को माध्यमबाट फोटो, भिडियो, मनोरंजन आदि जस्ता क्रियाकलाप गर्ने एक डिजिटल प्लेटफर्म हो। सामाजिक सञ्जाल भनेको इन्टरनेटको माध्यमबाट मानिसहरू बिच सुचना आदानप्रदान गर्ने विचार, भावना तथा सामग्री आदान प्रदान गर्ने प्रयोग गरिन्छ। यसले मानिसलाई एक आपसमा जोड्ने सेवा गर्छ र सम्बन्धित विस्तार गर्ने महत्वपूर्ण भूमिका खेल्छ। फेसबुक, इन्स्टाग्राम ट्विटर, लिंकडिन, युट्युब, टेलिग्राम आदि सामाजिक सञ्जालका प्रमुख उदाहरण हुन्। सामाजिक सञ्जालको माध्यमबाट प्रयोक्ताहरूले फोटो, भिडियो, लिंकडिन लेख, गजल प्रकृत आदि क्रियाकलापहरू सहजसहज गर्ने गर्न सक्छन्।

सामाजिक सञ्जालका विश्वका करिब १६.३२ मिलियन मानिसहरू यसमा जोडिएका हुन्। सामाजिक सञ्जालका विभिन्न माध्यम हुन्। यस मध्ये धेरै प्रयोग हुने माध्यम

facebook, युटुब, विकटक आदि हुन जसमा face book १९९८ मा स्थापना गर्ने फेसबुकको आविष्कार गरेका हुन्। सामाजिक सञ्जालमा आवद्ध व्यक्ति मध्ये आधा भन्दा बढी १८ वर्ष मुनिका बालबालिका हुने गर्दछन् जसका कारणले उनीहरूलाई सकारात्मक तथा नकारात्मक प्रभाव पारेको छ। उदाहरणका लागि गरिविका कारण देश बाहिर गएको आमा बसाले नेपालमा भएका बालबालिकाहरू दलरवर जानकारी सधुन गरेमा मोबाइल वा इन्टरनेटको माध्यमबाट आफ्नो बच्चाहरू सजिलै करा गर्न सक्छन् तर यसको कारणले बालबालिका आ माँ बापको साथै छुट्टि हुने यसको नकारात्मक प्रयोग गर्ने अनावश्यक समय यसमा खर्चिने जस्ता काम गर्न सक्दछ। यो हुन भनेको रणतर्फ सकारात्मक प्रभाव र अर्को नकारात्मक प्रभाव हो। २१औँ शताब्दीको

२१औँ शताब्दीको युग सँगै डिजिटल प्रविधिको प्रयोग बढ्दै गएको छ। यसले सबै मानिसलाई इन्टरनेटमा जोडेको छ। एक ठाउँमा मानिसले सकेसम्म अर्को ठाउँमा करा कानीगरी विभिन्न क्रियाकलापहरू इन्टरनेटमा जोडिएर गर्न गरेका छन्। यसरी विद्यार्थी यसमा आवद्ध भएर उनीहरूले यसको प्रयोग गरिरहेका छन्। विद्यार्थीले फोटो, भिडियो बनाएर इन्टरनेटमा पोस्ट गर्ने बढि समय यसमा खर्चिने जस्ता काम गर्दछ। यसको प्रयोग राम्रो सँग नगरेर व्यक्तिहरूो चरित्र हत्या गर्ने मतिलाको गोप्यसूचक सामाजिक सञ्जालमा राख्ने जस्ता विभिन्न गैरकानुनी पनि गरेका छन्। यसैगरी ८०१ भन्दा बढी बालबालिका अटिनेको अनुसन्धान अनुसार विभिन्न अन्तर्गत गेमको फन्तामा पारे पैसा ठुलो मर्छ वा यसको लत लागे पागल तथा मानसिक रोगी पनि भएका छन्।

यसरी यसको प्रयोग गर्न जानेको आफ्नै नजानेका करा सजिलै जान्ने कुनै कथा सजिलै थाहा पाउने डिजिटल क्रियाकलाप गरेर यसमा पोस्ट गर्ने, अन्तर्गत व्यापार सिप तालिम आदान प्रदान गर्न सकिन्छ।

सकारात्मक प्रभाव

सुचना र ज्ञानको पहुँच सिर्जनाशीलता विकास मात्मनिश्चयाप
शैक्षिक सहयोग, रोजगारी र सतस्र खोजी जस्ता
सामाजिक काम गर्न सकिन्छ।

नकारात्मक प्रभाव

समाजको दुरुपयोग लत लाग्ने समस्या, गलत सुचना
प्रदान गर्ने, हेरवाहिकी, साक्षर अपराधको फन्डामा
पर्दछन्।

निष्कर्ष : धेरै यो यस्ता जाली असको बिल गेट्सका
अनुसार प्रविधिको सही रूपमा प्रयोग गर्दा
भने विभिन्न ज्ञान सिक्न सकिन्छ र सधैं सधैं